

Witteimer Gespräch voor Deutsch Niederländische Gesellschaft in Klooster Wittem 7 november 2018

Dames en heren,

We sprongen in het Gouvernement in Maastricht een gat in de lucht.

Een gat in de lucht toen we vorig jaar hoorden dat de nieuwe regering van Noordrijn-Westfalen het vizier meer op de Benelux wilde richten.

Of zoals minister-president Armin Laschet het zei:

“Die enge und vertrauensvolle Zusammenarbeit mit den Benelux-Ländern hat für Nordrhein-Westfalen größte Bedeutung – politisch, historisch, kulturell und ökonomisch.“

Dat klonk als muziek in de oren. Zeker toen hij bij zijn allereerste buitenlandse reis – naar Nederland – meteen zei, niet langer te willen spreken over grenzen, maar over ‘contactvlakken’. En onze premier Mark

Rutte uitnodigde om ‘nieuwe bruggen te bouwen, de bestaande te verlengen en te onderhouden.’

Nog gelukkiger werden we toen bleek dat Den Haag daar wel oren naar had. Want:

- het buurlandenbeleid kreeg een plek in de regeringsverklaring van ook ons nieuw kabinet;
- we kregen – voor het eerst – een staatssecretaris met grensoverschrijdende samenwerking in zijn portefeuille;
- en: ik mocht gaan verkennen....

...ik mocht samen met dr Stephan Holthoff-Pförtner gaan verkennen hoe we die grensoverschrijdende samenwerking beter kunnen gaan organiseren. Met name inderdaad op die vier zo belangrijke thema's als arbeidsmarkt, onderwijs, mobiliteit en veiligheid.

En zie ons hier nu een jaar later samen aanwezig zijn. Een jaar waarin we elkaar inmiddels aardig hebben leren kennen.

Zo heb ik hem als een echte Europeaan leren kennen. Voor een gouverneur die elke dag langs het Verdrag van Maastricht loopt, is het heerlijk om te mogen samenwerken met een minister van een buurland die Europa niet alleen in zijn portefeuille heeft, maar ook in zijn hart.

Ja, ik mag inderdaad elke dag langs dat in ons Gouvernement getekende Verdrag lopen. Het Verdrag dat een grenzeloos Europa schetste dat wij hier in Limburg wel zagen zitten.

Want als landsgrenzen altijd zo dichtbij zijn én je veel historie en cultuur deelt met je burens... dan wil je je ook graag vrij over die grenzen heen bewegen.

Niet alleen voor de 'boodschappen, benzine en een biertje' maar ook om te wonen, te werken, te studeren, te ondernemen....

Een grenzeloos Europa zou zo'n grenzeloos leven mogelijk maken, zo dachten we toch. Maar ik denk dat velen van u met mij hebben kunnen vaststellen dat dat grenzeloze leven er de laatste 25 jaar juist niet makkelijker op werd. En dat kwam dan niet door die Europese regels; maar juist door een wildgroei aan nationale regels...

En dan kunnen we nog zoveel grensinformatiepunten inrichten, als de verschillen tussen de regels voor belastingen, pensioenen en diploma's te groot en te lastig zijn, dan blijven die te groot en te lastig....

Vandaar dat het zo goed is dat wij – de minister en ik – het 'grensprobleem' nu met een echte Europese bril op de neus in kaart hebben kunnen brengen. En aanbevelingen hebben kunnen doen om het grenzeloze leven beter mogelijk te maken.

Zoals bijvoorbeeld de aanbeveling om – op het gebied van arbeid – een dekkend netwerk voor grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling te creëren.

Maar ook heel praktisch om zo snel mogelijk het probleem te tackelen van de diploma-erkenning voor kinderverzorgers. Omdat het toch idioot is dat iemand die aan de ene kant van de grens vanwege de krimp haar baan verliest, niet aan de andere kant – waar men haar heel goed kan gebruiken – niet aan de slag kan. Omdat haar diploma daar niet geldig kan zijn.

Op het gebied van onderwijs bevelen we natuurlijk veel meer aandacht voor de buurtaal aan. De tijden dat we elkaars taal makkelijk oppikten omdat we veel tv van de burens keken, is nu eenmaal voorgoed voorbij. Daarnaast pleiten we ook voor meer stages en opleidingsplekken aan de andere kant van de grens; én uitwisseling van docenten.

En wat mobiliteit betreft; ooit – en dan heb ik het over 1853 – legden we nog probleemloos een treinverbinding aan tussen Aken en Maastricht en die trokken we dan even makkelijk door naar Hasselt. Vandaag de dag heeft dat iets meer voeten in de aarde, maar we doen toch aardig wat

aanbevelingen om die oude tijden te doen herleven, waarin de oost-westverbindingen zoveel beter aansloten.

Onder meer door de verkeersministers van beide landen aan te sporen het belang van de grensregio volwaardig mee te nemen.

De verkenning op het gebied van veiligheid loopt nog even door. Maar het staat buiten kijf dat als Nederlandse boeven met snelle audi's letterlijk over grenzen scheuren om pinautomaten bij de burens te laten ploffen, dat *crimefighters* ze minstens zo grenzeloos moeten kunnen bestrijden.

Dames en heren, ik licht hier slechts een tipje van de sluier op van de aanbevelingen die we doen. Aanbevelingen voor een beter grenzeloos leven, maar ook voor jaarlijkse grensconferenties zoals Dr. Stephan Holthoff-Pförtner net aankondigde...

... Jaarlijkse grensconferenties om 'nut, noodzaak en winst' van grensoverschrijdende samenwerking hoog op de agenda te houden.

Ja, dames en heren, als gouverneur van een grensprovincie – en u als bewoner wellicht ook – geloof ik heilig in 'nut, noodzaak en winst' grensoverschrijdende samenwerking.

En voor wie geloven iets is wat je in de kerk doet, ik kan daar ook een cijfer opplakken. Eerder berekende het Nederlands Economisch Planbureau dat het bruto regionaal product van Zuid-Limburg met maar liefst één miljard zou toenemen als wij géén last zouden hebben van grensbelemmeringen.

Één miljard meer!

Vertaalt u dit maar eens naar de hele grensregio met Noordrijn-Westfalen, naar zelfs alle Europese grensregio's tezamen...

Dan zou daar dus wel eens de redding van Europa kunnen liggen. In grensregio's die zich zo met elkaar verstrengelen, dat ze de ijzersterke schakels kunnen vormen die Europa bij elkaar houdt.

Die samen de lijm vormen van het Europa waarvoor we in Maastricht een kwart eeuw geleden tekende. Waar burgers blij kunnen zijn dat ze de vruchten kunnen plukken van een verenigd Europa.

Wat dat betreft is het inderdaad spannend wat de komende Europese Verkiezingen ons gaan leren.

Maar met mijn mede-verkenner in grensoverschrijdende samenwerking hoop ik dat de meeste Europeanen stemmen voor een gemeenschappelijke toekomst.

Waarin ook vooral burgers elke dag weer de kans krijgen mee te bouwen aan een nieuw en beter Europa. Waar ze zich 'gehoord, geborgen en veilig' kunnen voelen.

Dames en heren, ik weet, we leven niet in de meest optimistische tijden. Maar ik ben een optimistisch mens die zijn toespraak begint met zin over gaten in de lucht springen.

En in feite doe ik dat nog steeds. Juist omdat Den Haag en Düsseldorf samen besloten dat het goed is dat wij ons hier in deze grensstreken nog beter en makkelijker met elkaar kunnen verbinden voor een gemeenschappelijke toekomst.